

1909. N. 3

VOX VRBIS

DE LITTERIS ET BONIS ARTIBUS COMMENTARIUS

Semel in mense prodit

Pretium annuae subnotationis, *ante solvendum*, est:

In Italia: Libellarum 6;

ubique extra Italiam: Lib. 9 (Doll. 1,80; Sh. 7; M. 7; Rubl. 4; Coron. 9)

Cuncta mittantur ad ARISTIDEM LEONORI equitem

Commentarii VOX VRBIS possessorem et administratorem

ROMAM - Piazza del Gesù, 48 - ROMAM

Subnotatio fieri potest:

IN GALLIA	IN ANGLIA	IN RUSSIA	IN CANADA
apud	apud	Varsaviae Polonorum	apud
Librairie Gamber	Burns and Oates	Gebethner et Wolf	Librairie Granger Frères
		Rakowskie Przedmiescie, 15.	
Paris	London W.	"Kronika Rodzinna,"	Montreal
Rue Danton.	28, Orchard Street.	Krakowskie Przedmiescie, 6.	1009, Rue Notre-Dame.

Franciscus Ciapponi et Soc.

OFFICINA

ANAGLYPTIS, GEMMIS CONCHISQUE

CAELANDIS

PRAESERTIM IN REDDENDIS FIGURIS

PHOTOGRAPHICE EXPRESSIS

Diligentia in opere.

Temperantia in pretio.

ROMAE, Via Sistina, 129

Gulielmus Gaudenzi

ROMAE

Tor Sanguigna, 2-3 - Via Coronari, 1

cuique suppeditat coronas, numismata, Christi crucifixi effigies, Sanctorum imagines tum insculptas tum omnibus modis impressas, metallis caelata opera ad sacra vel ad reliquias reponendas, pietatis libros, omniaque in Puellarum Mariae usum; pulchrarum artium specimina, musiva, caelatas sculptas gemmas et similia; quorum maximum apparatus possidet.

Gallice atque Hispanice loquitur.

Diversorium magnum, cui a Minerva nomen (Grand Hôtel de la Minerve)

ROMAE, Piazza della Minerva

Diversorium inter optima Romae, in Urbis centro, recens omnino instauratum et commodis omnibus instructum.

☛ Sacellum pro Sacerdotibus ad sacra litanda ☛

LEOPULDUS SCOTTI, moderator.

SUPELLEX

AD RES DIVINAS

Commentarii Vox Urbis administratio recto tramite suppeditat suppellectilem omnem, qua tum in templis, tum in oratoriis ad res divinas uti solemus.

Mandata ad Vocis Urbis administratorem (Romam, Piazza del Gesù, 48) mittantur, res praecise indicando quas quisque sibi cupit.

Gratuito sumpuum aestimatio fiet.

Apud Comm. VOX URBIS administratorem (Romae, piazza del Gesù, 48) quae sequuntur opera venduntur, per Commentarii ipsius paginas iam vulgata:

PETRI ANGELINI Lollius sive *De protecta latinitate*. — Ven. lib. 1,50.

Fabulae selectae Ioannis La Fontaine latine conversae a FRANCISCO XAVERIO REUSS, C. SS. R. — Ven. lib. 1,25.

Saturio. Comoedia latinis versibus conscripta a IOANNE BAPTISTA FRANCESIA. (In ludis litterarum optima tironibus scenice agendi exercitatio). — Ven. lib. 1.

VOX URBIS

DE LITTERIS ET BONIS ARTIBUS COMMENTARIUS

Rerum index:

PIO X Pont. Max. in Festum nominale Sancti Iosephi, die XIX mens. Martii MCMIX.
De humaniorum litterarum neglectu.
De re litteraria apud Subalpinos. — De eloquentia: Urbanus Rattazzi.
De terrae motu.
Pontificii Collegii Armeniorum de Urbe XXV anniversaria dies.
Ex Brasilia: De Brasiliensium civitatum omnium artium recensione Fluminis Ianuarii ad urbem.
Colloquia latina. — Colloquium in schola.
Paroemia sive Adagia: Laureum baculum gestare. — Graviora Sam-bico pati.
Acta Pontificia.

Ex SS. Congregationibus Romanis sententiae novissimae selectae.
Diarium Vaticanum. — Coram SSmo admissiones. — Pontificiae electiones. — Vita functi viri clariores.
Annales. — Balkanica res. — Germanorum feriae. — Persarum seditio. — Mauritana res.
Publici per orbem coetus legibus ferendis.
Per orbem.
Ioculi.
Libri recens dono accepti.
Aenigmata.
Aegyptii. — Caroli M. Rosinii Comoedia. (Recognovit I. F.).
Epistolarum commercium.

PIO X PONT. MAX.

IN FESTUM NOMINALE SANCTI IOSEPHI
DIE XIX MENS. MARTII MCMIX

*«Ite», — telunos Pharaon monebat
incolas Nili, — «properate, quotquot
estis, ad Ioseph: famis ille dirae
spectra fugabit».*

*Alter en Ioseph Italos, recenti
clade percussos, fovet erigitque;
occupat Petri solium, Piusque
iure vocatur.*

*O dies longo recolenda fletu,
qua fremor terrae mariumque fervens
ira Messanam Calabrasque passim
diruit urbes!*

*Nox erat, cunctos sopor obtinebat,
quum repentinus quatit horror aedes;
mille iam rimis violata nutant
tectae, ruuntque.*

*Exit immensus subito ruinis
clamor, et nubes ferit eiulatus;
tum silent, aut vix sonuere raro
rudera questu.*

*Nempe milleni periere primo
incolae flictu: prius interempti,
quam mori sese potuere pulso
noscere somno.*

*Ceteri, fractis mutilisque membris,
mole sub vasta lapidum latescunt:
squalidis clausi foveis, et ante
funus humati.*

*Iam quis in caecas penetret, Deoque
cognitas uni, latebras domorum?
Quis plam vivis det opem? sepulcra
quis pia caesis?*

*Spem sed oppressi retinete cives:
fert opem Samnis, Venetus Ligurque;
parque vestrales ciet advenasque
pectoris ardor.*

*Perdus, pernox cava lustrat antra
ruderum fossor: sibi nil timere
visus, hoc unum siliens: saluti
reddere fratres.*

T. et G. Fratrum Parisi

ROMAE in ITALIA
in foro Campi Martii, 6

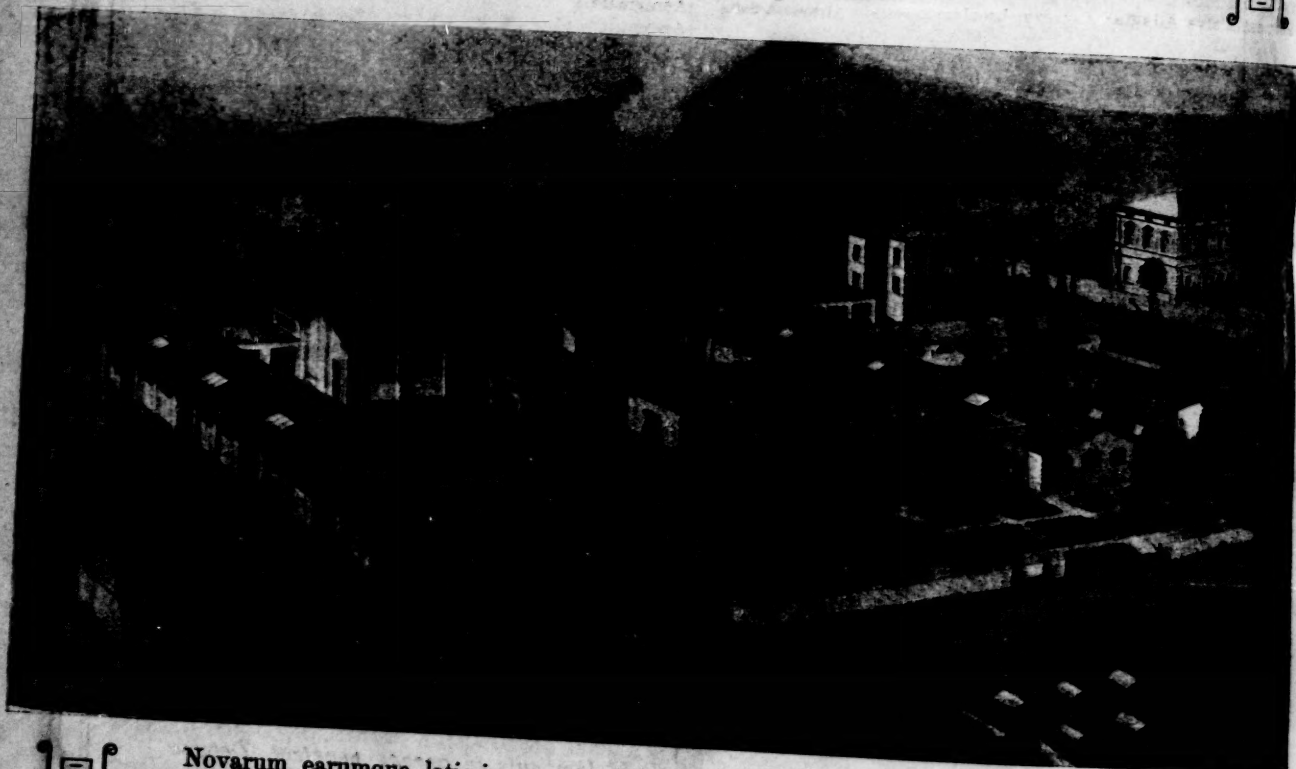

Vincentius Rigacci
officinae conditor
an. 1799.

**PONTIFICIA OFFICINA
CANDELARUM AD SACRA**

cui Summi Pontifices PIUS IX, LEO XIII, PIUS X
honores addidere

*Candelae ad Sacra in Americas, in infimam Africam, apud Indos, Sinenses, Iaponios
atque in Australiam exportantur.*

Novarum earumque latissimarum aedium prospectum damus, quas Fr. Parisi ad Candelas ad Sacra cereasque faculas ad noctem fabricandas recens in Urbe a solo excitarunt, et cuique visitandas praebent per tesseram gratuito apud ipsorum centrale officium, Romae in foro Campi Martii, 6, petentibus distribuendam.

Candelarum « tipus oeconomicus » perfectae exustionis venit lib. (francs) 225 centenis Kgr. — Merx nullo iubentis impendio in omnes orbis portus mittitur, dummodo trecentis saltem cerae Kgr. constet.

Colligationes ab officina Parisi adhibitae eae sunt, quae deserti traiectionem in camelorum dorso (viginti dierum iter) facillime perferant.

Commercium epistolare habetur Italica, Latina, Gallica, Anglica, Theutonica, Hispanica lingua.

ex animo curis, in hanc unam incumberent, et in hanc veluti metam totos industriae nervos intenderent. Quocirca incredibile nemini videatur, eos tantopere litterarum amore succensos, ceteris sibi voluptatibus interdixisse, rei familiaris curam interdum etiam abiecissee, somno, cibo potuque frequentius abstinuisse, quo celerius ad earum gloriam assurgerent. Non ignorabant siquidem viri prudentissimi labore minime vulgari venalia esse eruditionis ac litterarum praemia. Non ignorabant ad litterarum studia aequae illud pertinere, quod de philosophia omnium ore percipiebatur, postulari videlicet totum hominem. Hinc Cicero, homo plane ad eloquentiam et eruditionem factus, quum diligentius causam requireret, cur in tantis eloquentiae praemiis tantaque gloria, pauci tamen reperirentur, qui in eius laude proficerent, opportune docuit, hanc esse praecipuam, quod ea studiorum genera omnem sibi animum omnemque sollicitudinem vindicarent. Omittendae sunt, inquit, omnes voluptates, relinquenda studia delectationis, ludus, iocus, convivium, sermo etiam pene omnium familiarum deservendus.

Quae quidem ne cui ad amplificandam litterarum famam magnifice enunciata esse videantur; cogitemus, quaeso, quot quantaque caelo, terra marique occurrant, quorum cognitio non levis ac perfunctoria, sed plena ac bene subacta ad eos necessario pertinet, qui in eiusmodi disciplinis laudem aliquam assequi meditantur. Quanta enim fabularum eruditio! Quanta poetarum, aut carminum varietas! Quanta historiarum rerumque ab orbe condito gestarum series! Haud parum certe negotii facessit tot auctorum plenam solidamque cognitionem consequi, et tam multiplex dicendi genus probe accurateque dignoscere posse, ac distinguere. Alii siquidem in dicendo robusti, ac nervosi: alii molliores et magis ad elegantiam proni. Hic festivitatis et leporis plenus; acrius ille probat, urgetque efficacius. In hoc phrasis tersa, facilis, non affectata, maximam spirans suavitatem. Sublimior in alio, succo plenior, totaque ad gravitatem plane senatoriam composita. Praeterea quum omnes artes, — ut ait praeclare Tullius, — quae ad humanitatem pertinent, habeant quoddam commune vinculum, et quasi cognatione quadam inter se contineantur; dubitari minime potest, quin nulla sit scientia, aut ars liberalis, cuius cognitione aliqua tinctus esse non oporteat, qui ad litterarum et eruditionis gloriam contendit. Si quis enim dialecticam, mathematicam, ethicam, politicam aliasque philosophiae partes, ne longe quidem a vestibulo salutaverit, non modo de tot tantisque rebus, quarum notitia ab iis fontibus haurienda est, neque unum verbum facere audebit, sed neque plene intelligere poterit poetas ipsos, oratores, aut historicos in eo disciplinarum genere praeclarissimos. Quis enim Plinius,

Plutarchum, Quinctilianum, aut Virgilium ipsum tam multa de physica, multa de geographia, ac de astronomia multa subtiliter solideque pertractantes intelligat, qui nondum primas earundem disciplinarum lineas duxerit? Necesse erit profecto in evolvendis huiusmodi libris, tanquam ad scopulos passim haereat, vel saltem ita balbutiat, ac si sphingem aliquam offenderet, aut monstra immania enuncianda essent.

Quae quidem omnia quum sudorem industriamque exigant et maximam et diuturnam, mirandum non est, veteres tam assiduo ac pertinaci labore in litterario pulvere desudasse. Intelligebant illi plane nullam sapientiae viam esse imperviam, si conatus accessisset ac labor, qui improbitate sua omnia vincit. Intelligebant in arduo montis domicilium habere musas; verum eo quoque industria volari posse, si aliter perveniri non possit. Quum itaque experientia didicissent magistra id, quod Graecus ille Metrocles sapienter dictitabat, nimirum res alias omnes emi posse pecunia, litteras vero tempore; nihil erat omnino, quod tam accurate ac tam religiose servandum esse putarent, quam tempus. Hinc vel exiguam diei particulam per otium desidiamque traducere, impendium omnium gravissimum censebatur. Ac proinde ne momentum sibi otiose unquam efflueret, quod potui, quod cibo, quod itineri tribui necesse esset, cum aliquo eruditionis studio coniunctum esse volebant. Quandoquidem ex Plutarcho accepimus, eam fuisse maiorum consuetudinem, ut quum lectica iter agerent, aut recitantem aliquem audirent, aut nonnulla sibi ex lectione adnotarent, aut etiam non raro aliis dictando, non tam tempus, ut poetae loquuntur, fallerent, quam traducerent fructuosissime. Hinc memoria proditum est, illum promum condum universae eruditionis, quem nulla unquam silebit posteritas, C. Plinium, severe rigideque nepotem suum obiurgasse, quod illum, omnia lectica, vidisset deambulantiem. Poteras inquit, has horas non perdere. Tanti scilicet putabant studiosissimi viri, vel minimi temporis habere rationem; illud totum periisse rati, ex quo sibi aliquis sapientiae proventus non accessisset.

At nos, — (pudet me, magnopere pudet proiectam temporum nostrorum ignaviam cum indomita maiorum diligentia conferre) — nos, inquam, quibus, ut Seneca dolebat vehementer, tempore nihil est vilius, illud partim tuendae plerumque accuratius, quam par est, valetudini, partim somno, partim conviviis, et similibus effundimus liberalissime. Ac deinde quod aulae officiis, quod voluptatibus, quod ludis, quod avaritiae, aut ambitioni superest tempus, in litteris et eruditione reponimus. Non est ergo cur miremur, maioribus nostris tanto inferiores non esse doctrina, qui tantopere infra ipsos sumus laborandi studio.

*Advehunt vestes Cereremque nautae,
vimque lignorum, nova queis struantur
tectis; solatur medicus, sacerdos
corpora, mentes.*

*Tu praecis cunctis, Pie, largifate,
laetus immensis opibus iuvare
pauperes, pauper: Pater orphanorum
dictus et Altor.*

*Vive, dilectus populis Deoque,
sospes in longos, bone Pastor, annos;
nec tuum quisquam male gratus inde
laedat amorem.*

*Sauciis per te patuere et aegris
hospitae sedes, ubi vis medendi
efficax regnat, vigil et sacrarum
cura sororum.*

*Hac uti posses stipe copiosa,
Pontifex, tantas recreare turbas,
caritas tecum pia christiani
praestitit orbis.*

Franc. X. Reuss.

DE HUMANIORUM LITTERARUM NEGLECTU

Mirari plerique solent, quoniam improbo litterarum fato contigerit, quod tametsi hoc aevo hominum ingenia nihilo, quam antiquitus, deteriora sint, imo saepe et in multis praestantiora esse videantur, nemo tamen existat, qui cum sapientissimis illis litterarum parentibus, qui olim floruerunt, de ingenio doctrinaeque laude contendere audeat. Nonne, inquam, in gravioribus magisque arduis disciplinis solertia veterum ingeniumque aetas nostra non aequavit modo, verum etiam longe lateque superavit? Recentiorum percurrite philosophiam: quot doctrinae solidioris in ea progressus! quot novae hypotheses limatiore iudicio elaboratae, validoque rationis et experientiae praesidio communitae! quot naturae reconditoris arcana, quorum causae omnium opinione difficillimae, imo humano ingenio prorsus imperviae esse censebantur, instituta recens philosophandi ratio acute penetravit, clarissimeque detexit! Mathematicis vero atque physicis disciplinis quantum splendoris atque amplitudinis ex singulis fere aetatibus, praesertim vero nostra accessit? Praeterea iuniorum solertia quam rem medicam progressu non poenitendo ampliaverit: quumque rei civilis et militaris scientia complures memoria nostra incluserint, qui veterum gloriam fortitudine, consilio rebusque gestis facile superarunt; qua ratione contigerit esse neminem, qui litterarum fama et eruditionis laude antiquitati palmam praeripere audeat: sed satis sibi gloriae ducat, si multo sudore multisque vigiliis eo tandem pervenerit, ut ab antiquorum praestantia non longissime abesse videatur? Adhuc deterior litterarum conditio,

ut in tanta ingeniorum ubertate ceterarumque disciplinarum progressu, illae propemodum destitutae iaceant, ac ne passum quidem progrediantur? Ego sane fatalem huiusmodi litterarum calamitatem duplici causae potissimum tribuendam esse indico; et quod studio industriaeque maiorum longe impares sumus, et quod longissime ab optima studiorum ratione recessimus. Cui duplici litterarum infortunio, ut aliquo modo, si fieri possit, occurratur, constitui brevi hic utrumque oratione persequi, et utrumque ea, qua potero, industria, studiosae iuventuti praecavere.

Et quidem ad ea semper maiore animorum contentione incitatur, quae pluris facimus, impensiusque aestimamus. Pulcherrimas res atque optimas nullo frequenter studio prosequimur, non quod illae revera negligi dignae sint, sed quod nobis negligendae esse videantur. Neque enim tantum ab ipsa rerum pulchritudine ac dignitate, quantum ab earum opinione atque aestimatione movemur. Quamobrem quum litteras Maiores nostri in eo pretio ac dignitate semper habuerint, ut in ipsis maximum vitae ornamentum, ac summum Reipublicae bonum situm esse putarent, mirandum non est easdem tam singulari amore ardentique studio complecterentur. Vehementius illi plane litterariae dignitatis famam deperibant, quam ambitiosissimus quisque fasces, consulatus, imperium: parandaeque sibi eruditioni acrius insudabant, quam avari homines pecuniae fortunisque augendis. Postremo magis illi fere de litteris, quam nos de aris focusque tutandis, solliciti. Ex quo ingenti erga litteras studio fieri solebat, ut omnibus aliis abdicatis

vour, qui maxima pars est rerum quae mox totam Italiam ad novitatem commoverunt, eamque in aliam formam finxerunt, ipse ad eius latera stetit et verbis, consilio et opere eum adiuvit. Et semper in posterum intrepidis rebus fuit patriae perfugium securum.

Utinam vero mens eius fuisset sanctis Ecclesiae iuribus devota! At ille magnis eloquentiae viribus inter cetera quae in Ecclesiam audacter suscepit, primus in Subalpinis contra religiosas societates acrius dimicavit, et auctor fuit ut regno expellerentur. Quum in urbe de Roma vi adempta atque hostilibus armis sermo fuit, ipse qui semper voluisset hunc rerum ordinem sponte ac libera civium voluntate adipisci et non infestis animis, causam acerrime apud populares oratores propugnavit. Quod mirum visum est omnibus, et multas eius auctori laudes promeruit.

Eius dicendi genus semper fuit in verborum splendore elegans, compositione aptum, facultate copiosum, eaque erat quum summo ingenio tum rerum usu atque exercitationibus maximis consecutus.

Post Camillum a Cavour primus apud populum orator fuit, et sagacior in dies atque prudentior evasit. Sed tandem aderat alter qui non fuit e multis, sed, ut ita dicam, potius inter multos prope singularis. Namque oratorum princeps apud Subalpinos facile habetur Camillus Benso a Cavour, quem supra nominavimus, quique attamen loquentiae potius quam eloquentiae magister fuit atque iucunditatis plenus et gratiae, variisque figuris et verbis felicissime audax.

SUBALPINUS.

DE TERRAE MOTU

« Rerum domini sumus ». Ita saepe aequales nostri plenis buccis intonant. Quam vero ridicula haec sit vox facile dictu est. Num vel unum gradum frigoris, quo hodie ambulanti facies contrahitur, imminuent? Staret Messana urbs, homines obruti viverent, nisi existeret dominis rerum istis potentior. « Antiqua res religio est et mulieribus apta; physicorum est persequi rerum immutabilium leges, mundi angulos perscrutari; qui hac aetate Deum colunt, rerum naturam ignorant ». Quasi vero qui non colunt, naturam habere exploratam! Inventa est machina vaporaria, electrica vis est ad hominum usus deducta: sed quaere aliquando ex eis, quid tandem sit in qua sola voluntur, materia, quaere quid sit electrica: tot fere reperies sententias quot sint capita. Et si qui sunt amantiores veri: « ignoramus » respondebunt. Ignorant, quod profitentur, inter sese in proprio campo pugnant: in una autem re incredibilem in modum

conspirant: solam sese vidisse materiam, solam igitur esse.

Ex eorum fere numero fuit, qui ante ruinam Messaniam nefariis verbis terrae motum a Iesu puero expostulavit. Numquid nunc est obrutus? Nihil iam ad aures nostras de te perlatum est. Mulierum superstitionem risistis tu et tui similes: mihi crede, plus adiuvit homines in isto casu eorum superstitio, quam vos universa vestra naturae cognitio. Sunt etenim vires in mundo, quibus nullam homunculi opponent aggerem, quibus vel quarta horae parte submovetur, quod mille annorum exaedificabatur humanae artis diligentia. Isti « rerum domini », quum repente terra contremiscit, contremunt: et si quaeris, cur tremuerit terra, opiniones explicant, certum nesciunt. Quam vero iucunda vita est eorum, qui ex legum mundanarum constantia, simplicitate, accurate effectoris sapientiam discunt, admirantur, laude prosequuntur!

Est mihi propositum breviter ponere, quem ad modum moveri dicatur terra a nostris geologis: ne enim credideris raras esse istud genus motiones, quum binas in die observatores renuntient seismographo, quem vocant, indice. Non erit quidquam magni, quod moliar, sed quae pueri a magistris accepimus simplici dicendi genere collecta expromam. Et quia definiunt terrae motum: « crustae terrenae percussum », duae tractatus nostri nascuntur partes: altera, esse crustatam sphaeram hanc, quam incolimus; altera quibusnam causis huius crustae motiones excitentur.

Atque primum hanc terram esse fingimus magnum globum atque compactum, animalium sedem praecipuam, quem summum partim aqua videmus esse contactum. Geologorum autem plurimorum sententia est, hanc solidam terram quodammodo supernatare vaporibus gasibusque externa crusta inclusis. Et vere ita se hoc habere vario confirmare nituntur argumento, et nescio an tibi quoque propositis rationibus, ut assentire, persuadeant; ita enim omnia ex suis assumptionibus ad oculos demonstrant, ut facile confitearis nihil posse inde deduci veri similis.

Quo enim altius terram fodis, eo maiorem in ea calorem invenis. Hoc repertum est in omnibus fodinis, quarum altissima ad duo chilometra accedit; hoc vel apertissime perceptum est in eo cuniculo, quem ad viam ferream per Gothardum montem caedi fuit necesse. Omnia autem, quae erant diligentissime explorata atque subducta effecerunt, ut, quum centena metra descenderis, ternos gradus ad calores accessisse sentias. Qui si deinceps ita progrediuntur (neque enim videre possumus cur repente desinat progressio, quum sensibus iam capere non possimus), trecentos gradus invenies ad altitudinem decem chi-

Merito ab eorum gloria tam longe aberramus, quorum non imitatur industriam: quam revera imitandam sibi unusquisque proponeret, si quod erga litteras studium in nobis reliquum superesset. Sed relanguit iampridem, relanguit in plerisque hominum amor erga optimas disciplinas. Restinctus est omnino vetus ille ad honestas artes ardor animorum atque contentio. Inveteravit enim iam opinio quaedam, non modo litteris humanioribus perniciosa, verum etiam doctrinae omni ordini maxime periculosa, in hoc studiorum genere nihil gloriae, nihil divitiarum esse sperandum. Ac proinde non sine gravissimo animi dolore, quotidie videmus adolescentes egregia indole, ingenioque praestantes, vix delibatis grammaticae rudimentis, vix rudioribus subauditis ex dialectica vocibus, statim caeco quodam impetu ad Hippocratis aphorismos, vel ad Iustiniani codicem prope- rare; illic tantum gloriae, illic divitiarum certissimam spem propositam esse dictitantes. O praeclara scio- lorum consilia! O praeposteram aetatis nostrae sa- pientiam!

Non desunt tamen fausto alite adolescentes optimi, qui cum praestantia ingenii animorum ardore con- iuncto, sapientiam impensissime amant, et in deli- ciis et amoribus habent honestissimas disciplinas. Non desunt, neque deerunt unquam viri clarissimi de litteraria republica optime meriti, qui litteras per omnem aetatis gradum ita coluere, et colunt, ut ad eas sustentandas atque ornandas omnino nati esse videantur. Hi quidem - fides est - rem servabunt.

P. LUCENSIS.

DE RE LITTERARIA APUD SUBALPINOS

DE ELOQUENTIA

Urbanus Ratazzi.

Angelum Brofferio sequitur Urbanus Ratazzi, non modo quod suppar aetate ei fuit, sed quod pari animi cupiditate pro libertate sub principatu dimi- cavit.

Natus honesto loco Alexandriae Statiellorum pri- mum inclaruit in foro Casalis Sancti Evasii, ubi causas agitavit. Sub ipsa paterna potestate rebus publicis studere didicit, eisque totum se devovere coepit. Omnia iam Subalpinis abunde suppeditabant, quibus ad gloriam homines grassantur, et omnes sum- ma ope elaborabant ut insitam vim ad patriae decus et civium prosperitatem expromere possent.

Attamen quum primum, auctore Carolo Alberto rege, in Subalpinis facta sunt comitia oratoribus po- pularibus eligendis, Urbanus, qui virtute ingenii atque

audentia omnes superare aequales videbatur, cun- ctis civium suffragiis eligitur. Hinc nova ei mune- rum palaestra patuit. Namque statim in illa nova temporum conditione, quum nonnulli rerum expertes sine ratione et sine disciplina, in eloquentium nu- merum in popularibus comitiis advenirent, Urbanus elegantiori arte exornatus, magno verborum nitore atque sententiarum altitudine, et in primis ingenii subtilitate, inter primos recenseri promeruit. Eius au- tem eloquentia multis iam argumentorum luminibus decorata, non modo ob fucatum quemdam communis utilitatis amorem doctioribus adprobabatur, sed maxi- mis admodum fiebat, quod pullatam plebeculam do- ceret, vehementiores populi cupiditates regeret, atque arrepta occasione, sapientiae auctoritate ac rerum usu admirabilis, viros, quibus tunc universa res per- mittebatur in officio scite contineret, et ius suum unicuique reddendo, universae reipublicae aequa po- testate moderari videretur.

Illico complures hunc tamquam principem sequi statuerunt, eiusque consilium strenue amplexari. Quo facto, in maximis illius temporis asperitatibus, pri- mus e plebe inter administratos cum sociis recensetur. Nec sane absurdum, quod in illis rerum adiunctis, quum res publica civilibus fluctibus iactaretur, ma- xima laus iudicabatur nullum hominum fastidire ge- nus, sive popularis erat, sive nobilis, in quo dum- modo eniteret virtus, eo quod ita crevisse imperium romanum per compita passim praedicabatur. Dolen- dum maxime quod illa potissimum aetate a nonnul- lis, quos repentinos dixerim, malarum rerum auda- cia, ut Sallustii verba mutuem, fortitudo vocetur. Ratazzi enim incaute sane quum necessitas, populi- que desiderium ad pacem compelleret, ex improvise, malo libertatis desiderio abreptus, iterum parare ar- ma adversus Austriacos regem monuit, atque in ea cura et cogitatione totus versatus est, donec ad No- variam infeliciter pugnatum est decimo kalendas Aprilis an. MDCCCXXXIX.

Haec teterrima clades, qua multi perierunt, et rex imperio se abdicavit atque in exilium voluntarium abiit, ei omnino fuit accepta referenda. Tunc rei- publicae administrationem reliquit, sed aequo animo, magnis illis temporibus pari, adversariorum odium toleravit, quos monitos voluit haec propemodum ac- cidisse in omnium commodum. Ego enim multa le- gendo, atque audiendo comperi omnia regna, civi- tates, nationes usque eo prosperum imperium ha- buisse, dum apud eos vera consilia valuerunt (1).

Urbanus hic vero etiamsi esset a reipublicae administratione liberatus, haud esse desivit partis suae caput et ductor illustris.

Verum quum primum adparuit sagax ille homi- num interpret atque magister, comes Camillus a Ca-

(1) SALL. Orat. II ad Caesarem de Republ. ordinanda.

PONTIFICII COLLEGII ARMENIORUM DE URBE
XXV ANNIVERSARIA DIES

Romae, in hoc bonarum artium atque humanitatis domicilio, quo circa Petri solium iuvenes optimae spei ex quavis orbis terrarum parte affluunt, ut inde supernae lucis radios effundant, post occidentalium nationum fastos dies, quos mensis Decembris superioris anni in fasciculo recolimus, orientis quoque sollemnia adnotare iuvat; Armeniorum dicimus collegii XXV anniversarium celebratum.

Leo enim PP. XIII per litteras in forma *brevis*, kal. Mart. an. MDCCCXXXIII datas, in Urbe condidit clericis Armeniae catholicae seminarium, qui fidei adsertores inter suos populos fierent; eiusque procuratorem Antonio Hassun Purpurato Patri, sanctissimo viro, commisit, qui sub eiusdem anni finem rem ad exitum fauste ac feliciter perduxit, locumque ad S. Nicolai Tolentinatis templum constituit.

Mirum atque auspicatissimum contigit quod argenteum quod vocant collegii iubilaeum cum aureo Summi Pontificis sacerdotali iubileo sociaretur: haec profecto illorum sollemnium tum religiosorum tum civilium directio; eademque carminis ad rem a studiosissimo collegii nunc rectore compositum, quod libenti animo vulgamus.

Nolite timere, ego vici mundum.

Quid mors neces, eheu! artibus hosticis
Crudelior contendit in integros?

Non iam crucis mucrone Christus
Abdidit in nemus inferorum?

Quid turpibus saeva impietatibus
Impensa libertas, vitiis, nefas!

In sacra, virtutes in omnes
Irruit, impetit atque saevit?

Ars inquieti perfida saeculi
Et fulminantis tetra Erebi manus
Christi fideles impudenter
Insequitur, ferit in ruinam!

Hac arte morum luxurie pudor,
Hac arte verum mendacio ruit,
Sedique Sanctae tetra sedes
Substituenda paratur orco!

Christi haec fides Petro data Principi?...
Si cuncta consurgens Erebi domus
Contra fidem intentet furorem
Impavidam ferient tyranni?

Audite; sortem christiadum ratam
Sancit, thronum qui constituit crucem:

Vos gentium raptabit ardor,
Vos quatet ira velut rebelles;

In vos per omnem orbem crucis invidens
Victoriae, plebs impia, Golgothae,
Crudele! fortunam novabit,
Clade iterata, iterato erymni!

Artes tamen ne prava iubentium
Vos terreant, succedite iam cruci
Mecum, nam ego mundum subegi,
Me voluit mori et ipse vivo!

Haec dixit Is, qui magna pati prior
Ipsa in cruce insons edocuit mori;
Hac lege substernit Redemptor
Christiadis aditum in triumphum.

Bis dena cedunt saecula, cernitis?
Bis dena crux infligitur in fidem,
Ornata bis denis resurgit
Splendida Relligio trophaeis!

Et nunc Pio regnante, videtis?, heu!
Instant quot horrendae facies minis!
Hostes quot e nobis profecti!
Perfida quae manus impiorum!

Quae parta crebris seditionibus
Et bella, quae instant, quaeque futura sunt,
Tormenta quae inviso parantur
Christiadum generi timenda!

At nunc Pio regnante videte, io!
Nobis detur quae cernere laeta, io!
Bello fremente instant triumphi,
Et crucis opprobrio nitores!

Annis gravis, curis gravior Pius
Innixus en arcu fidei potens
Plaudente cuncto victor orbe
Iubila Christiadis reportat.

Ex quo litavit sacra Deo prius,
Annus redit quintus decies Duci
Summo, inde totus commovetur
Orbis et ipsa fides triumphat!

Dux Magne Salve, Religio tua
Virtute firmata, hostibus obrutis
Extendat oras et resurgat
Te, quoties inimici obibunt!

Christi haec fides Petro data Principi:
Si cuncta consurgens Erebi domus
Contra fidem intentet furorem
Impavidum ferient tyranni!

IOANNES NASLIAN.

lometrum, sexcentos ad chilometra viginti, ubi lapides candentes videbis; ad quadraginta vero chilometra, quum sint gradus mille ducenti, fusile ferrum erit, et ita ad liquentem vaporemve terrae materiam pervenimus; omnia enim corpora calore et pressu solvuntur. Haec igitur ratio duxit geologos in hanc sententiam: rigidam terrae crustam post centum fere chilometra esse liquatam.

Si hoc solum obtenderent liquentis terrae argumentum, ecquid responderes? Num conclusionis aperires vitium? Aliis tamen maximeque perspicuis indicii opinionem reddunt probabilem. Frustra enim temptatum est, aliter explicare ignis fusiliumque lapidum eruptiones, quam quod intus sit quasi focus quidam, id quod omnibus temporibus credebatur.

Quid? quod perpetuo lapsu ac frequenti ruptione externa terrae pars quasi rugis obducitur, quid aliud causae esse putabimus, quam quod minuta vaporis frigescens copia frangatur vicens terrae crusta et in altum elevetur? Quod, si quale sit, quaeris, primum turgidam aere pilam gummeam molli limo circumline, deinde aera ex pila leniter exhauri. Frangetur limus glebularumque nascentium obliquitates similitudinem referent earum crustae terrenae partium quae, ut antea commemoravi, a geologis dicuntur super inclusos terrae vapores metallo gravissimos quasi rates natate. Postquam enim vaporum copia minuta est frigore, quum crusta eandem retineat magnitudinem, necessario proprio pondere rupta est atque erecta; erectam terrae crustam dicimus montem. Haec est probabilis explicatio totius montium catenae, quae a Pyrenaeis nata ad extremam Asiam perducitur per Alpes, quos excipit Caucasus; hunc sequuntur Asiae minoris montes, deinde Himalaia, postremo Birmae catenae.

Iam satis rettuli quae de crustato terrae liquore feruntur, id nunc addam quod cum hac ratione mirabiliter concinat Cantii et Laplacei de origine mundi doctrina, quam omnes fere geologi amplectuntur. Hanc terram fuisse olim partem ingentis globi gasei velocissima versatione rotantis. Accidisse postea, quod in omnibus sphaeris rotantibus animum advertimus, ut eae partes, quae maxime ab axi distant vehementiore aliqua vi, quam centrifugam dicunt physici, ab eo auferantur, ut a globo partes sint eiectae, quas nunc dicimus planetas, ex quibus unam esse terram. Retinuisse planetas acceptam rotationem atque adeo novas partes fudisse, quae lunae nomen acceperunt, in mundi spatium vastissimum, quo scilicet aliorum corporum caelestium attrahendi vis progredi passa sit. Hanc igitur esse originem eius lunae, quam terrae videamus proximam. Porro huic esse obductum corticem paulatim densandum, postea fractum atque elatum eo prorsus modo quo geologi, ut supra est expositum, opinentur.

Vides ergo crustatam esse terram; huiusce crustae percussionem dicunt esse motum terrae. Dicendum ergo mihi iam est, quomodo motiones excitentur. Numerantur causae tres: ignis eruptio, terrae crustae tum ruina tum in alium locum translatio.

Antequam ignis et fumus evomuntur, saepe audiuntur tonitrua strepitusque subterranei. Tum summa vi expelluntur in aethera, ut anno MDCCCLXXXIII in eruptione Krakataua ad undecim, et quum summa fuit concussio, ad triginta chilometra. Haec tanta vis correptam crustam tollit, sublata recidit, ut iterum surgat, dum tranquillitas in imo motionis foco vel hypocentro restituitur. Hypocentrum dicitur locus, in quo causa motus in superficie terrae propior.

Deinde ruinae terrestres causae saepe sunt excitantes terram. Magna enim inveniuntur sub montium quasi corrugatione cava, magnas subterranea aqua eluit foveas, quae repente recentes terrae corticem deprimunt ut redeundo pergat nutare.

Denique crustae translatio causa est motus. Illa ex multis partibus constat, quae modo levantur, modo subsidunt, modo ad latera feruntur suoque tundunt impulsu proximam partem leviter tremebundam. Magna autem vi quatentur huiusmodi glebae, si media aliqua pars decidens utrimque appellit. Id factum esse constat anno MDCCCXCI in Iaponia, ubi totum apud vicum Midori solum ad sex metra repente subsidens terram ita permovit, ut hominum millia septem et trecenti interierint.

Iam unde terrae motus oriatur dixi, qualis sit ut iungam: aut succutitur crusta, aut in undas agitur. Succussus tum est vehementior tum periculosior. Riobambae in urbe Americana anno MDCCXCVII tantus fuit impetus, ut vel mortuorum ossa ex tumulis iacerentur. Anno vero MDCCCLXXXIII in Calabria montium apices exsiliabant. Undante terra, turrium campanae per se saepe dedere sonum. Varia est undarum velocitas, quae generatim aequat soni velocitatem. Postremo magnae regiones solent uno cieri motu; et si prope mare est hypocentrum vel sub mari, non raro vehementissimae aquae spumae gignuntur tantaeque undae, ut per omnia maria aliquoties pererent; non raro insulae aliae merguntur, aliae emergunt, ut continenti terrae mutatione immutabilia Dei praecepta cogitemus. Quid, quaeso, a recenti ruina Messanae discimus, nisi admirandam Dei gubernationem, qui generis licentiam humani naturae calamitate ita domat et eludit, ut suae semper imbecillitatis sibi conscium rectum ad se iter consecetur?

Scrib. Modling ad Vindobonam.

ANDREAS HABERL.

fuisse. Attamen quae primo loco admiranda occurrerunt, profecto soli fructus fuere: amygdalum tum cafeiniferum tum amarum pingue, gummis flexibilis, folia nycotiana, saccharum, gossypium, lanae diversae, coria, etc.; deinde notandae res ad industriam pertinentes et pulmentaria et omnium generum bellaria, medicamenta, et similia; denique quod artes liberales spectat, quarum unicuique propria sedes; musicae praesertim, ubi plurima instrumenta, quae, tactis chordis ligneo malleo, sonos emittunt, quae, inquam, ibidem praeter solas chordas conficiuntur.

De pictura animadvertere tantum sit exhibitas fuisse tabulas quasdam a Carolo ipso Lusitanorum rege pictas ac Brasiliae Reipublicae donatas.

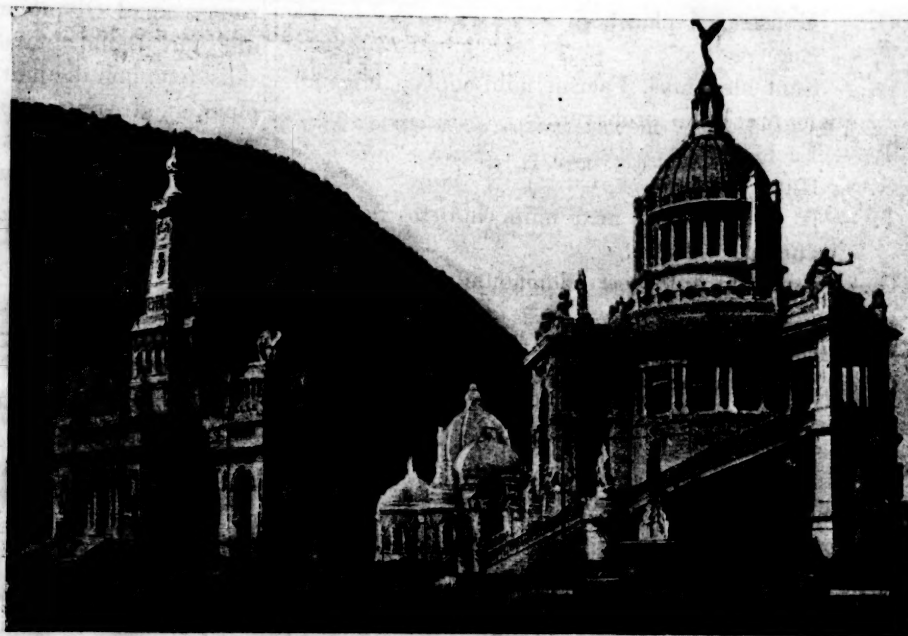
Feliciter clausa est expositio elapso nuper mense Decembri tum quum Reipublicae proclamatio celebrabatur. Audivimus tamen, pluribus deprecantibus, futurum fore ut portae novissime omnibus patefiant, quo magis magisque populi nostri progressio apud cultas omnes gentes laudibus pro meritis extollatur. Quod felix, bonum faustumque siet!

PETRUS C. IPINCE,

Pont. Collegii P. L. Americani ex-alumnus.

Lusitaniae tentorium
in «Expositione Nationali» Brasiliensi.

Tentoria civitatum Minas-Geraës, Sancti Pauli et Bahiae
in «Expositione Nationali» Brasiliensi.

COLLOQUIA LATINA

Colloquium in schola ⁽¹⁾.

GEORGIUS. — Oho Thoma, iam ulciscar me. Frequenter abs te accusatus, paria reponam.

THOMAS. — Aliquoties accusavi te; non eo inficias; saepius vero, nego.

G. — Quare autem vel aliquoties?

T. — Quod commerueras, et mihi quoque non plus est parsum ab aliis.

G. — Nunquam te laesi.

T. — Imo reum fecisti.

G. — Nunquam.

T. — Quid est porro quod me cogitas accusare? Quid culpa contraxi?

G. — Scamnum cultello scriptorio conscindis, quod prohibuit praeceptor; et nomina nostra incidis, quod gravius; eaque de re flagris alios accepit.

T. — Oro te, tace: cera complebo sulcos illos, aut radam lignum, ne appareant literae.

G. — Hui consilium callidum! Quid dabis in loco mercedis?

T. — Submisce, ne audiat magister... Pulcherrimum de globulis meis.

G. — An tulisti tecum?

T. — Non omnes.

G. — Quot habes?

T. — Septem.

(1) Ex IACOBI PONTANI opere cui titulus: *Progymnasmata latinitatis*, passim retractavit I. F.

Ex Brasilia

De Brasiliensium civitatum omnium artium recensione
Fluminis Ianuarii ad urbem

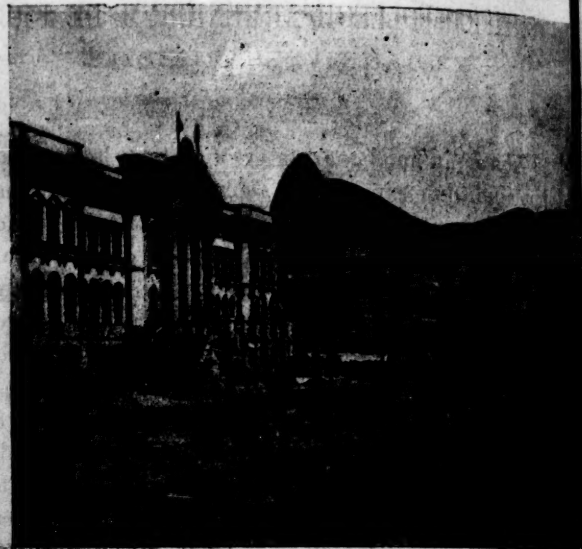
Antequam totius Reipublicae Brasiliensis habitae nuper, prouti vulgo nuncupant, expositionis ad S. Sebastianum Fluminis Ianuarii brevem recensionem aggrediar, circa hanc magnam Americae nostrae civitatem aliquid praelibare liceat, ex quo magis magisque eluceat omnibusque compertum sit, quae sint eius, non iam bona naturae, quae omnia recensere nobis impossibile est, sed mirabiles eius progressus omnibus in artibus sive liberalibus sive ad industriam pertinentibus brevi tempore comparati.

Iam age, trecentos abhinc annos ex quo (M CD XII) Christophorus ille Columbus Americae litora pede primus signavit, Respublica Brasiliana summam sub Caesarea gubernii forma libertatem obtinebat ad annum MDCCCXXII; eaque deinde perduravit annos sexaginta, usque dum anno MDCCCLXXXIX in liberae civitatis forma est constituta; quare dicenda est natio Brasiliana nondum vitam unius duxisse saeculi.

Atqui occasionem dedit huic «Nationali Expositioni» saecularis recordatio, quo primum liber in Brasilianos portus omnibus nationibus aditus est concessus; potestas nempe a Caesare Lusitano, temporibus illis in eadem degente Brasilia, facta, univer-

«Expositionis Nationalis» Brasiliensium prospectus generalis.

Aditus ad «Expositionem Nationalem» Brasiliensium

salem agendi mercaturam. Hinc ad alia in Brasilia divertere negotia.

Praesul nunc Reipublicae, excellentissimus vir Alfonso Penna, bona indicavit fortuna modum illud magni momenti factum commemorandi: modus expositionis huius non tantum idoneus, verum etiam quam proficius pro totius Reipublicae bono existit.

Situs ad rem delectus haud melior esse poterat ut plura in magno spatio erigerentur tentoria inter quae digna commemoratione sunt: tentorium status foederati Fluminis Ianuarii, Sancti Pauli, Bahia, Minas Geraes; denique tentorium illud, cui nomen fuit «Manuelino», a brasiliano gubernio Augusto ac mi-

serando Lusitanorum regi dono datum, qui particeps fieri debuisset, nisi eius dies infanda fuissent truncati manu. Notatu dignum est Sancti Pauli tentorium in scrutinio praemium tulisse votorum numero quadraginta duorum millium.

In eius constructione tredecim millia millium libellarum sunt impensa; propterea quod sapienter gubernium ibidem Lyceum constituere decrevit.

Expositionem advenae innumeri visitarunt, qui vera iustaque admiratione sunt capti, quum perpenderent industriam in Brasilia nunc tam floridam, decem abhinc annos maxime exiguum

fuisse. Attamen quae primo loco admiranda occurrerunt, profecto soli fructus fuere: amygdalum tum cafeiniferum tum amarum pingue, gummis flexibilis, folia nycotiana, saccharum, gossypium, lanae diversae, coria, etc.; deinde notandae res ad industriam pertinentes et pulmentaria et omnium generum bellaria, medicamenta, et similia; denique quod artes liberales spectat, quarum unicuique propria sedes; musicae praesertim, ubi plura instrumenta, quae, tactis chordis ligneo malleo, sonos emittunt, quae, inquam, ibidem praeter solas chordas conficiuntur.

De pictura animadvertere tantum sit exhibitae fuisse tabulas quasdam a Carolo ipso Lusitanorum rege pictas ac Brasiliae Reipublicae donatas.

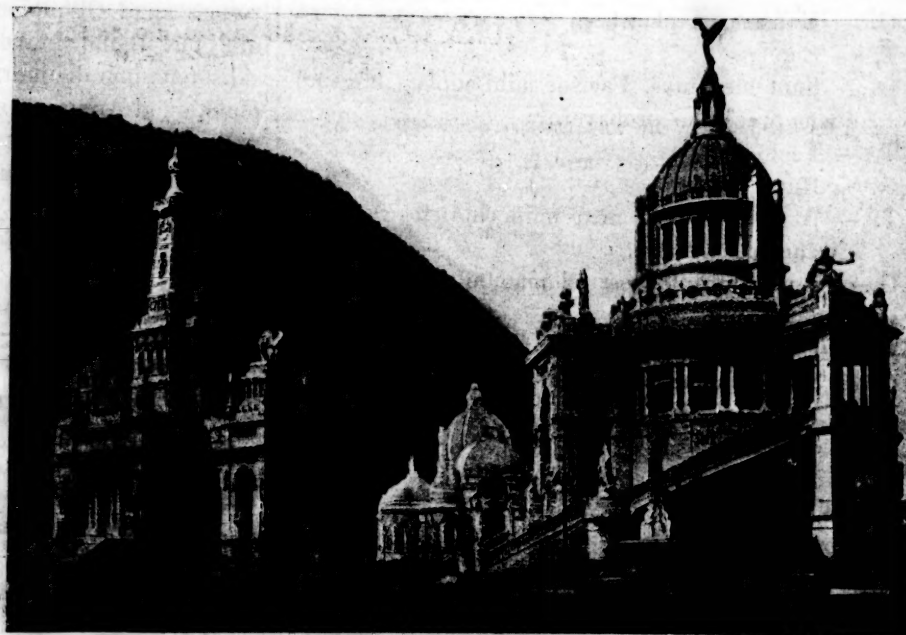
Feliciter clausa est expositio elapso nuper mense Decembri tum quum Reipublicae proclamatio celebrabatur. Audivimus tamen, pluribus deprecantibus, futurum fore ut portae novissime omnibus patefiant, quo magis magisque populi nostri progressio apud cultas omnes gentes laudibus pro meritis extollatur. Quod felix, bonum faustumque siet!

PETRUS C. IPINCE,

Pont. Collegii P. L. Americani ex-alumnus.

Lusitaniae tentorium
in «Expositione Nationali» Brasiliensi.

Tentoria civitatum Minas-Geraës, Sancti Pauli et Bahias
in «Expositione Nationali» Brasiliensi.

COLLOQUIA LATINA

Colloquium in schola ⁽¹⁾.

GEORGIUS. — Oho Thoma, iam ulciscar me. Frequenter abs te accusatus, paria reponam.

THOMAS. — Aliquoties accusavi te; non eo inficias; saepius vero, nego.

G. — Quare autem vel aliquoties?

T. — Quod commerueras, et mihi quoque non plus est parum ab aliis.

G. — Nunquam te laesi.

T. — Imo reum fecisti.

G. — Nunquam.

T. — Quid est porro quod me cogitas accusare? Quid culpa contraxi?

G. — Scamnum cultello scriptorio conscindis, quod prohibuit praeceptor; et nomina nostra incidis, quod gravius; eaque de re flagris alios accepit.

T. — Oro te, tace: cera complebo sulcos illos, aut radam lignum, ne appareant literae.

G. — Hui consilium callidum! Quid dabis in loco mercedis?

T. — Submisce, ne audiat magister... Pulcherrimum de globulis meis.

G. — An tulisti tecum?

T. — Non omnes.

G. — Quot habes?

T. — Septem.

(1) Ex IACOBI PONTANI opere cui titulus: *Progymnasmata latinitatis*, passim retractavit I. F.

Ex Brasilia

De Brasiliensium civitatum omnium artium recensione
Fluminis Ianuarii ad urbem

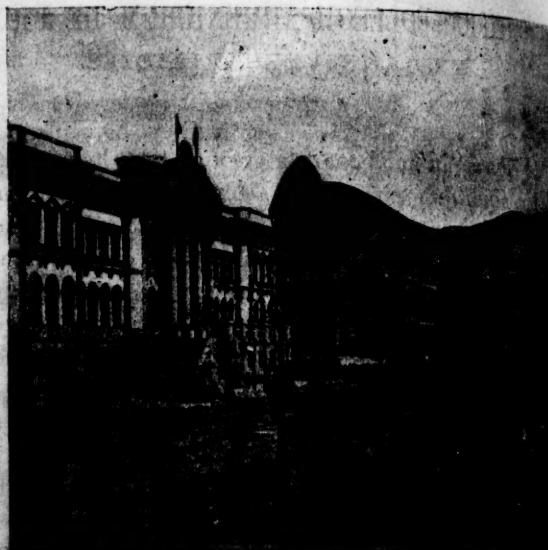
Antequam totius Reipublicae Brasiliensis habitae nuper, prouti vulgo nuncupant, expositionis ad S. Sebastianum Fluminis Ianuarii brevem recensionem aggre-
diantur, circa hanc magnam Americae nostrae civitatem aliquid praelibare liceat, ex quo magis magisque eluceat omnibusque compertum sit, quae sint eius, non iam bona naturae, quae omnia recensere nobis impossibile est, sed mirabiles eius progressus omnibus in artibus sive liberalibus sive ad industriam pertinentibus brevi tempore comparati.

Iam age, trecentos abhinc annos ex quo (MCDXCV) Christophorus ille Columbus Americae litora pede primus signavit, Respublica Brasiliensis summam sub Caesarea gubernii forma libertatem obtinebat ad annum MDCCCXXII; eaque deinde perduravit annos sexaginta, usque dum anno MDCCCLXXXIX in liberae civitatis forma est constituta; quare dicenda est natio Brasiliensis nondum vitam unius duxisse saeculi.

Atqui occasionem dedit huic «Nationali Expositioni» saecularis recordatio, quo primum liber in Brasilienses portus omnibus nationibus aditus est concessus; potestas nempe a Caesare Lusitano, temporibus illis in eadem degente Brasilia, facta, univer-

«Expositionis Nationalis» Brasiliensium prospectus generalis.

Aditus ad «Expositionem Nationalem» Brasiliensem

salem agendi mercaturam. Hinc ad alia in Brasilia divertere negotia.

Praesul nunc Reipublicae, excellentissimus vir Alfonsus Penna, bona indicavit fortuna modum illud magni momenti factum commemorandi: modus expositionis huius non tantum idoneus, verum etiam quam proficiuus pro totius Reipublicae bono existit.

Situs ad rem delectus haud melior esse potest ut plura in magno spatio erigerentur tentoria inter quae digna commemoratione sunt: tentorium status foederati Fluminis Ianuarii, Sancti Pauli, Bahia, Minas Geraes; denique tentorium illud, cui nomen fuit «Manuelino», a brasiliano gubernio Augusto ac mi-

serando Lusitanorum regi dono datum, qui participare fieri debuisset, nisi eius dies infanda fuissent truncati manu. Notatu dignum est Sancti Pauli tentorium in scrutinio praemium talisae votorum numero quadraginta duorum millium.

In eius constructione tresdecim millia millium libellarum sunt impensa; propterea quod sapienter gubernium ibidem Lyceae constituere decrevit.

Expositionem advenae innumeri visitorunt, qui vera iustaque admiratione sunt capti, quum perpenderent industriam in Brasilia nunc tam floridam, decem abhinc annos maxime exigam

Congregatio de Propaganda deferre debet ad Congregationem de Religiosis etiam quicquid attingat congregationes missionarias tum virorum quam mulierum, quarum constitutiones a Congregatione de Propaganda approbatae fuerint.

Congregatio pro Negotiis rituum orientalium valet etiam in posterum concedere dispensationes matrimoniales mixtae religionis ac disparitatis cultus, excepto tantummodo privilegio Paulino, quod pertinet ad Congregationem S. Officii.

Acta Conciliorum, quae celebrari contigerint in territorio Congregationi de Propaganda relicto non remittenda sunt ad Congregationem Concilii.

Collegia Americae Septentrionalis, Hybernicae et Scotiae posthac pendebunt a S. Congregatione Consistoriali. Iuramentum autem ab alumnis praestandum servetur; reformandum tamen erit iuxta novam statuendam formulam. Alumni etiam Americae Septentrionalis, Canadenses, Hybernici, etc., qui ex iure fundationis instituuntur in Collegio Urbano de Propaganda, emitte obstringuntur posthac memoratum iuramentum ab Urbano VIII praescriptum atque in forma et terminis deinceps statutis ab Alexandro VII per Bullam diei XX mens. Iulii MDCLX pro cunctis Collegii Urbani alumnis. Formula vero reformanda erit consiliis initis cum Emo Cardinali Praefecto Congregationis de Propaganda.

Concessio litterarum dimissorialium ad Sacros Ordines pro alumnis Collegiorum Americae Septentrionalis, Hybernicae et Scotiae pertinebit ad hanc Congregationem quae, quum necessarium fuerit, immutabit titulum *missionis* in titulum *servitii ecclesiae*. Pro alumnis Collegii Urbani de Propaganda qui pertinent ad provincias ecclesiasticas et dioeceses a Congregatione de Propaganda avulsas Eius Cardinalis Praefectus Congregationis de Propaganda mutabit titulum *missionis* in titulum *servitii ecclesiae*.

Ad S. Congregationem Concilii spectat dispensare a iuramento emisso ab antiquis Collegii Urbani de Propaganda Fide aliorumve Collegiorum alumnis, qui subsunt dioecesis ad ius commune nuper deductis, quique facultatem petunt de dioecesi cui iuramento obstringuntur in aliam transeundi.

(Ex decr. d. VII mens. Ianuarii MCMIX).

— Proposito dubio utrum causae, quae formali sententia saltem primi gradus carent et ad sacras Congregationes delatae sunt, remitti possent iure proprio ab ipsis sacris Congregationibus ad S. Rotam, an potius id ipsis liceat per rescriptum commissionis de mandato SSmi, Eius Patres in Congregatione generali d. XXVIII mens. Ianuarii MCMIX respondendum censuerunt: Exceptis causis dispensationis super matrimonio rato, quas S. Congregatio de Sacramentis potest iure proprio remittere ad S. Rotam, ut de facto inconsummationis videat, negative ad primam partem; affirmative ad secundam, cauto ut in commissionis rescripto normae praefiniantur quibus processus, si deficiat, instruat.

Ex Congregatione pro Negotiis Ecclesiasticis extraordinariis.

Filii mixtorum seu mestitorum privilegiis Americae Latinae concessis per litteras Apostolicas *Trans Oceanum* d. XVIII mens. Aprilis MDCCCXCVII uti valent, dummodo ambo parentes veri mixti seu mestitii sint, idest uterque eorum coniunctim absolutam medietatem sanguinis indici vel nigritici habeat. (Ex decr. d. XV mens. Septembr. MCMVIII).

Ex Congregatione Sacrorum Rituum.

— In functione quae coram Sanctissimo Eucharistiae Sacramento publice exposito peragitur, dum, ante hymnum *Tantum ergo* cantantur alii hymni, vel antiphona *Regina*

caeli tempore paschali, vel canticum *Magnificat* per anni decursum, sacerdos celebrans et ministri stare debent, non manere genuflexi. (Ex decr. d. VI mens. Novembr. MCMVIII).

— In defectu olei tolerari potest ac remittendum est prudentiae Episcopi ut lampades, quae ardere debent ante altare et tabernaculum, in quo asservatur Sanctissimum Eucharistiae Sacramentum, nutrirı possint ex cera apum, saltem in maxima parte, quae adhibetur in candelis praescriptis ad Missae celebrationem. (Ex decr. d. XXVII mens. Novembr. MCMVIII).

— Quo tutius pleniusque possit obtineri in sacra liturgia etiam quoad cantum optanda uniformitas, statutum est, ut, in iis etiam quae ad singula ecclesiarum Propria pertinent, eidem Officio vel Missae eadem regulariter adoptetur melodia, ac proinde ut ante approbationem a Sacra Rituum Congregatione rite petendam, iisdem revisoribus cuncta subiiciantur, quatenus illi testari possint non tantum de servatis artis gregorianae regulis, sed etiam de constanti melodiarum ea quae requiritur unitate. (Ex decr. d. XXVII mens. Novembr. MCMVIII).

— Instaurato, ad pristina gerenda munera, tribunali Sacrae Rotae Romanae, ac proinde revocatis peculiaribus dispositionibus, quibus demandatum fuerat Rmıs Praelatis Auditoribus officium discutiendi ac iudicandi, in comitiis sacrorum Rituum Congregationis ordinariis Rotalibus, causas minoris momenti Servorum Dei, nempe de fama sanctitatis in genere, de non cultu, de validitate ac revelantia processuum aliasque similes, ad easdem causas pertractandas Congregationem particularem SSmus constituit, quam constare voluit ex aliquot Ems ac Rmıs Patribus sacris tuendis Ritibus praepositis, nempe Praefecto, Ponente, aliisque quinque a Sacra Rituum Congregatione designandis, nec non ex Rmıs Praelatis officialibus ipsius Sacrae Congregationis, nempe Protonotario Apostolico, Secretario, Promotore fidei, ac Subpromotore. (Ex decr. d. IX mens. Decembr. MCMVIII).

— Per omnes fere regiones Statuum foederatorum Americae Septentrionalis, nomine chori designatur solummodo quidam coetus paucorum cantorum tum foeminarum quam virorum, qui seliguntur ad officium textus liturgici intra Missas solemnes cantandi. Hic chorus, seu coetus virorum ac mulierum, seu puellarum, in loco eius soli usui destinato extra cancellos, immo plerumque longissime ab altari positus est, nec alius habetur chorus qui textus liturgicos cantet vel recitet. Hinc quaesitum est, utrum ratione habita decreti de cantu mulierum in ecclesiis, quo concessum fuit ut intra christifideles viri et pueri, quantum fieri potest, suam partem divinis laudibus concelebrandis conferant, haud exclusis tamen, maxime ipsorum defectu, mulieribus et puellis, talem chorum seu coetum virorum ac mulierum supra descriptum, in loco ab altari remotissimo positum, et chori liturgici fungentem officio, posthac adhibere liceat. Respondit: Prout exponitur, negative et ad mentem. Mens autem est ut viri a mulieribus et puellis omnino sint separati, vitato quolibet inconvenienti et onerato super his Ordinariorum conscientia. (Ex decr. d. XVIII mens. Decembr. MCMVIII).

Ex Congregatione de Sacramentis.

Iuxta tenorem formularum Sacrae Congregationis de disciplina Sacramentorum, in concessione dispensationum ab impedimentis matrimonialibus ex causis inhonestis intelligi non debet tacite concessa Ordinario etiam facultas declarandi legitimam prolem susceptam ante executionem dispensationis et celebrationem matrimonii; sed requiritur ut prolis legitimatio ab orationibus petatur eaque in rescripto concedatur. (Ex decr. d. XXIX mens. Ianuarii MCMIX).

- G. — Monstra, si placet.
 T. — En.
 G. — Sunt elegantes. Facisne mihi copiam eligendi quem praecipue probavero?
 T. — Facio.
 G. — Hunc eligo.
 T. — Istum eligeres: meo enim iudicio relinquit alterum praestantia.
 G. — Non tam aptus est ad manum meam propter magnitudinem.
 T. — Ergo istum, paullo minorem.
 G. — Sine, tentem... Nimium parvus est.
 T. — Retinebis igitur quem primum omnium sumpeeras.
 G. — Ita faciam. Quam venuste nigro alboque distinctus venulas quasdam ostentat! Emistine, an lucro acquisisti?
 T. — Lucro.
 G. — A quo?
 T. — A Leonardo, nostri vicini filio, quocum per saepe ludo.
 G. — Si tam scite factis abundat globulis, provocabo illum ego similiter ad certamen.
 T. — Vix aliquando vincitur: peritissimus enim huius scientiae puer est.
 G. — Et me lusorum non ultimum esse cognoscet. Atat, comprimamus orationem: praeceptor de cathedra descendi!... Ne confabulantes nos inveniat et ad poenam vocet! Profecto haud inultum abest a nobis infortunium...

PAROEMIAE SIVE ADAGIA

Laureum baculum gestare.

Suidas tradit, ita solere loqui eos, qui essent ab aliquibus insidiis appetiti feliciterque periculum effugissent. Propterea quod laurus credita est adversus venena remedium habere. Plinius (lib. XV) demonstrat laurum lustrationibus adhiberi solitam. Videbatur et adversus fulmen huius vis tueri, quandoquidem arborum una non iceretur fulmine. Id adeo verum credidit Caesar Tiberius, ut nunquam non gestaret capite coronam lauream, ut in ipsius vita prodidit Suetonius.

Graviter Sambico pati.

In eos, qui cruciatibus exquisitis torquentur, aut quibus insignia mala accidunt. Proverbium Plutarchus refert, atque huiusmodi quandam affert causam. Sambicus quispiam Eleus una cum sociis aliquot non

paucas apud Olympiam aeneas statuas concidit vendiditque. Deinde maiora etiam ausus, Dianae praesidis templum diripuit. Est enim illius in Elide templum, quod Aristarcheum nominant. At ille mox comprehensus, dum socios prodere recusat, annum perpetuum exquisitis cruciatibus dilaceratus est, inter quos animam efflavit. Atque inde vulgo nata paroemia.

FORFEX.

ACTA PONTIFICIA

Per litteras Apostolicas in *Acta Apostolicae Sedis* (an. I, num. 3-4) relatas,

- Dioecesis Neo-Westmonasteriensis in archidioecesim erigitur Vancouveriensem denominandam;
- Novus Vicariatus Apostolicus in Canada erigitur « De Temiskamingue » nuncupandus;
- Dioecesis Rockfordiensis in Civitatibus Foederatis Americae Septemtrionalis conditur;
- Ecclesia S. Laurentii in Lucina de Urbe evehitur ad Basilicae Minoris dignitatem.

EX SS. CONGREGATIONIBUS ROMANIS

SENTENTIAE NOVISSIMAE SELECTAE

Ex Congregatione Consistoriali.

Vicariatus Apostolici, qui tanquam suffraganei pertinent ad provincias ecclesiasticas a iurisdictione Congregationis de Propaganda, vi Constitutionis *Sapienti Consilio* exemptas, iugiter subsunt eidem Congregationi de Propaganda dum ita permanent. Expedit tamen ut S. Congregatio de Propaganda, quamprimum fieri possit, memoratos Vicariatus erigat in dioeceses, eosque proinde deducat ad ius commune.

Congregatio de Propaganda ob peculiaris adiuncta Moderatorum diocesum et missionum in longinquis regionibus Indiarum, Tonkini, Sinarum, Iaponiae, Australiae, Oceaniae aliisque huiusmodi, etiam in posterum concedere potest Episcopis, Vicariis Apostolicis, Praefectis vel Moderatoribus missionum *formulas* facultatum, quarum plures matrimonium respiciunt, re tamen agitata et composita cum S. Congregatione de Sacramentis. Eadem Congregatio quoad sibi subditos adhuc tribuere valet titulum *Missionarii Apostolici ad honorem*, addita solita facultatum *formula*.

Quum S. Congregatio de Propaganda teneatur deferre ad S. Congregationem Rituum « quaecumque attingunt sacrorum rituum disciplinam », praescriptum hoc respicit rituum disciplinam prout ipsa determinatur ac circumscribitur a Constitutione *Sapienti consilio*; non extenditur quoque ad facultates Missae, divinum Officium aliaque spectantes, quas ante largiri consueverat sive Congregatio Rituum, sive etiam Congregatio de Propaganda.

Mauritana res.

Quies contra in Mauritania, ubi Mulay Afid iterum iterumque protestatur, officia a fratre in Algeciensi foedere erga exterarum gentes assumpta sese ad unguem servaturum.

PUBLICI PER ORBEM COETUS LEGIBUS FERENDIS

In **Anglia** coetus sessiones regali oratione resumptae.

In **Austria** ob notam quaestionem de Bohemica civitate coetus sessiones intermissae. Administrorum collegio Bienenrth doctor praepositus.

In **Belgica** de Antuerpiae portu muniendo cautum.

In **Borussia** socialistarum rogationes legis ad ius suffragii amplificandum reiectae sunt.

In **Gallia** de reddituum vectigalibus quaestio adhuc agitur.

In **Hispania** lex de municipiis renovandis tandem rata habita.

In **Iaponia** rationes accepti et expensi et rogatio legis ad exercitum reducendum adprobata.

In **Italia** publicus legatorum coetus dimissus; ad diem vii proximi mensis Martii nova comitia indicta.

In **Russia** acriter in administris disceptatur.

In **Turcarum imperio** administrorum primus Kiamil Pacha a munere abdicavit; in eius locum Hilmi Hussein Pacha successit.

PER ORBEM

Die xxi mens. Ianuarii M DCCC IX incendium vehementissimum in constructione aquaeductus Magni Lacus ad Chicaginem exoritur.

— d. xxii Italicorum pyroscapha cui nomen *Florida* in Americis e terrae motu superstites fere nongentos transferens, in medio oceano Atlantico ob densissimas nebulas in Anglicam navem *Republic* impetum facit, eamque submergit. Qui tamen Marconiano telegrapho praepositus erat, Bins cognomine, pro sua virtute animi securitatem non deserens, efficit ut auxilia aliarum navium a se petita opportune adveniant. Ita omnes fere viatores sospites evadunt.

— d. xxiv Monachii in Bavaria aereoplanorum certamen magni momenti habetur.

— d. xxvii Pont-aux-Dames, Gallico in oppido, improvise fato corripitur Coquelin ille, qui, cognomine « maior », magnam scenici famam apud omnes populos sibi comparavit.

— d. xxviii Poincaré, quondam Gallorum administrator, inter Parisienses academicos adnumeratur loco vita functi Sully Prudhomme.

— d. xxix Gomez dux, Cubanarum rei publicae novus praeses, officium suum ingreditur.

Die ii mens. Februarii Kuni princeps, Iaponiorum imperatoris filius, Romam tenet.

Lugduni Antonii Tollet pictoris officina ignis praeda fit; plura artis monumenta inde pereunt.

— d. iii coetus ad Anglicarum coloniarum in australi Africa unionem promovendam statuit ut Capetown urbs publici coetus legibus ferendis sedes fiat; gubernii autem Praetoria.

— d. iv Caracas in urbe inter Germanorum administrum et Venezuelanum exterorum negotiorum praesidem amicitiae, commercii atque navigationis foedus icitur.

— d. viii Lutetiae Parisiorum moritur Coquelin alter, cognomine « minor », scenicus et ipse peritissimus.

Apud Sancti Germani stationem Parisiensem vaporitrahia infractus misere invenitur Catullus Mendés, Gallorum poeta insignis, quamquam obscoenus saepe.

— d. ix Anglorum rex et regina Berolinum tenent.

— d. x Retch in Perside factiosi homines rebellionem excitant, gubernatore aliisque magistratibus necatis.

— d. xi Madriti incendium in celeberrimis illis aedibus, quibus *Escorial* nomen, exortum, Eremitarum S. Augustini pretiosissimam bibliothecam in cinerem vertit.

— d. xiii in superiore Italia coacervatae nives ex montibus delapsae ingentia damna procurant.

Hispaniae et Lusitaniae reges Villae Veciosae in oppido amicum colloquium habent.

— d. xiv Acapulci Mexicana in urbe dum scenici ludus in theatro aguntur, incendium necopinato producit, in quo spectatores ad trecentorum circiter numerum horrendam mortem obeunt.

— d. xvii West-Stanley Anglicae provinciae Durham ad oppidum, dum cunicularii carboniferae fodinae suis operibus intendunt, per fragorem incensi *gaz-grisou* infelici sorte sepeliuntur.

— d. xviii Petropoli in urbe supremum obit diem Vladimirus Alexandrovic magnus dux, Russorum Caesaris patruus.

IOCI

Pigritiae plena mulier a viro accepta, verberibus quum clamaret indigne se verberari quandoquidem nihil faceret, caussamque ab eo quaereret: — « Ob id ipsum — inquit ille — te verbero, quia nihil facis ».

DIARIUM VATICANUM

(Die XXI mens. Ian. - d. XX mens. Febr. MDCCCXIX)

Coram SSmo admissiones.

Praeter Purpuratos Patres, Urbanos Antistites aliosque viros, qui sui quisque muneris gratia Pontificem de more adiverunt, peculiari nota digni sunt iuxta admissionis diem: Idebrandus de Hemptinne, O. S. B. primus Abas cum moderatoribus atque alumnis tum Collegii S. Anselmi, tum Collegii Graecorum de Urbe; Anglicum et Beda Urbanum Collegium; Fratrum S. Vincentii de Paulo rector generalis cum consilio Congregationis suae, Fulcranus Gregorius Vigouroux e Congregatione S. Sulpitii et Laurentius Ianssens O. S. B. a Secretis Pontificiae Commissionis pro Biblicis studiis; Bernardus Blumenstihl Comes, Pontificiarum cohortium quondam praefectus cum centurionum manu; Caesar Caterini Comes; Thomas Kennedy, episcopus tit. Adrianopolitanae, Rector urbani Collegii Civitatum Foederatarum Americae Septentrionalis; Franciscus Heiner doctor, S. Romanae Rotae Auditor; O' Riordan doctor, rector urbani Collegii Hibernorum; Stephanus Ehes doctor; Robertus Fraser, rector urbani Collegii Scotorum coram adducens Ralph Kerr, peditem magistrum, atque Walter Kerr, classis praefectum; Iulius de Wagner Comes, Legatus extraordinarius atque administrator cum omni potestate Monacensis principatus apud Apostolicam Sedem; Iacobus de Ojeda y Brooke, a secretis Hispanicae legationis apud Apostolicam Sedem a numero recedens; Camillus Raspighioni, Princeps Urbanae, praefectus pontificiae cohortis nobilium stipatorum; Michael Moroni Comes; manus nautarum Americanae navis Océ, qui auxilium Rhaginis atque Monacensibus terrae motu afflictis praebere; De Grova Comes, Hispanici regis a secretis; Henricus XIX e principibus Reus; Vives, militum praefectus Hispanus cum Kindelom duce; Schönberg Roth Schläberg dynasta; Blancas doctor, Argentinae civitatis administrator apud Apostolicam Sedem.

Pontificiae electiones.

R. v. Adam Burghini, episcopus tit. Carpatien. eligitur atque in auxilium archiepiscopi Ferrariensis itemque administrator apostolicus Clomachensis diocesis deputatur.

— Henricus Aloisius Odella, Vicarius Generalis Parisiensis, et Henricus Dubout, canonicus Anisolanus, inter Antistites domus Pontificialis referuntur.

— Purpuratus, Pater Sebastianus Martinelli Praefectus Sacrae Rituum Congregationis dicitur.

— RR. vv. Fridericus Cattani et Iosephus Mori inter S. Romanae Rotae auditores cooptantur.

— R. v. Michael Angelus Bovieri, Lusitanae Apostolicae legationis auditor, alter a secretis creatur S. Congregationis Concilii.

Vita functi viri clariores.

Die III mens. Februarii, Romae, Purpuratus Pater Seraphinus Gredani, Sacrae Rituum Congregationis Praefectus, in oppido Soriano diocesis Hortanae natus d. IV mens. Septembris MDCCCXXXIII, in Sacrum Senatum cooptatus d. XIII mens. Iunii MDCCCXVI.

ANNALES

Balkanica res.

Dies Februarii mensis plerique inter tractationes de Balkanica re transegerunt. Turcarum enim administrum cum Austrorum legato agendi certam rationem convenerunt, quae Vindobonam missa, quum diutius quam crederetur moras traheret, causa fuit ut Serbi apud cives suos legatorum munere in Turcico coetu fungentes, eius reiectionem acriter sollicitarent. Inde etiam occasionem Bulgari coeperunt ad Turcarum fines mittendi exercitus, dum interim Russi ad nationes Berolinensi foederis accedentes litteras mittunt tum ad pacis proposita ab omnibus confirmanda, tum ad modum offerendum quo per pecuniam diuturnae controversiae finis tandem imponeretur. Russi enim se remissuros Turcis spondebant compensationis partem sibi adhuc ab iisdem debitae, quorum Bulgari in locum essent sufficiens per peculiaris pacta inter ipsos Russos atque Bulgaros statuenda. Haec vero substitutio a Turcis - et cum dignitate quidem reiecta est, licet pecuniam a Russis propositam n-tam habuerint.

Haec dum geruntur, ecce ex improvviso necopinatus intervenit eventus: nuntius scilicet Ferdinandus, Bulgarorum principem, regio honore Petropoli in urbe iri acceptum, quam urbem petebat ut in suis funebribus Vladimiri, Caesaris patris, vita functi, interesset; quo facto Bulgariae libertas haud dubio recognoscebatur. Inde novae Serborum irae eo usque perductae, ut imminens belli rumores in dies angescant. Et res certe periculorum plena apparet.

Germanorum feriae.

Germanorum populus quinquagesimum Gulielmi, imperatoris sui, vitae annum feliciter expletum magno cum animi gaudio salutavit, planeque ostendit, contra ea quae passim postremis temporibus dictitata sunt, sese arctissimis vinculis cum rege esse adstrictum. Huiusmodi autem significationes et adclamationes multitudinis paucos post dies iteratae sunt, quum Eduardus, Anglorum rex, eiusque uxor Berolinum tenuerunt; quae quidem visitatio non dubium inter gentes duas amicitiae indicium palam ostendit.

Persarum seditio.

Persarum seditio gravior in dies fit. Rebelles enim ipsius regis fratrem comprehenderunt. Russicum autem Anglicumque gubernium ad moderationis consilia actionem suam adhuc praefiniunt, quum tamen concessionem nullam de liberali constitutione renovanda obtinuerint. Rex enim sese inde suae vitae thronoque timere affirmat.

[3] AEGYPTII - CAROLI M. ROSINII Comoedia

Recognovit I. F.

San. Curculio, te per Divos, atque homines rogo,
Per si quid est tibi carius, efflagito,
Fer opem nobis: foecundum hoc pectus concute:
Tibi deesse non potest, quo nos iuves.

Cur. Vide quas in plagas me sors coniecerit!
Inveniendum (1) tamen aliquid est, quo profugas
Hosce adiutem, ne miseri pereant funditus.

San. Modo velis, salva est res. Char. Animam reddis mihi

Cur. Sed vereor, ut, si quam invenero fallaciam,
Iuvare hic queat. Ut audet? Ut est promptus puer (2)
Ingenio? San. Audet, promptusque est ad miraculum;

Quod potes ipse aestimare: ni auderet, domo

Id aetatis non abiisset. Cur. Recte autumas.

Char. Quamcumque impones personam Curculio,
Ego sustinebo strenue; ne fluctua.

Cur. Bene habet. Abscedite ergo hinc vos in proximum

Iovis fanum: illic paullulum consistite,

Dum memet colligam, atque technas moliar.

Mox, cum veniam, quid facto opus sit, dixero.

San. Bono cum omine. Char. Di te iuvent, Curculio.

Cur. Ab omnibus secedite: ne cum quopiam

Sermones caedatis. Char. Uti vis. San. Redi cito (3).

(1) Se colligit parumper.

(2) Commonstrans Charinum.

(3) Eeunt.

SCENA III.

Curculio.

Miseret me istorum inopiae, sed multo magis

Miseret ventris mei (1), qui latrat acriter,

Nec ullus est, qui ad coenam vocet; omnes puto

Fame pereunt magis, quam ego: parasitica ars

Decoxit plane. Quid agam? quo vertar miser?

Perii hercle, nisi quas protinus ipse machiner

Astutias, ut argento hominem divitem

Emungam. Horum autem opera abuti percommodum.

Blepharo, qui has aedes habitat, dives admodum est.,

Sed parsimonia aequae insignis, ac sordidus,

Fungus praeterea, et bardus ad miraculum:

Huic os sublinere operis pretium foret.

Sed quo pacto?... (2). Non id tutum est... hoc tutius...

At eccum ipsum (3). O quam venit opportunissimus!

Recedo tantisper, dum tendam retia

Turdo. Bene, spero, cum sociis coenabimus (4).

(1) Ventrem contrectans.

(2) Pronuntiat verba, velut qui suspensio animo se consultit.

(3) Apparet Blepharo.

(4) Secedit Curculio paulisper.

(Pergit in pag. seq.)

DESCLÉE ET SOCII - EDITORES PONTIFICII

ROMAE — Piazza Grazioli, palazzo Doria — ROMAE

(700)

Liber Usualis Missae

pro Dominicis et Festis duplicibus

cum Cantu Gregoriano

ad exemplar Editionis Vaticanae

concinatus

et rythmicis signis a Solesmensibus Monachis

diligenter ornatum

Vol. in-18 const. pag. 1086, ven. **lib. 3** - Tela coop. **lib. 4.**

Quum capitalis quidam submergendus quondam duceretur, turbaque puerorum, ut consuevit, praecurreret occupandi loci causa ad spectandum, invicemque antevertere niterentur, conversus ille: - « Hand properato opus est, filii - inquit -; lentius itote. Quamquam enim ego tardius incedo, tamen sine me praesente haec tragoedia non agetur ».

Ingressus est quidam cauponulam ut hiberet, potatorum plenam. Allato vino, quum ancillula cauponaria ab eo peteret velletne etiam aquam eidem diluendo: - « Quid isthac opus est aqua? - inquit. - Pro certo enim habeo te ut omnibus nobis vinum tuum satis esset, aquae satis sedulam iam in ipsum infudisse ».

Facti sunt obviam inter se agrestes duo, alter albeni pileo coque grandiore intectus caput, alter nudatis pedibus et plantis. Atque hic quidem e vestigio verbis in illum illatos: - « Quanti - inquit - fungulus iste? » pileum videlicet irridens. Ille sublato statim supercilio: - « Quanti calceoli isti tui ad demariolo plaris ».

LIBRI RECENS DONO ACCEPTI.

Scitis et lectores admonere iuvat, libros recens editos aliquos ad nos venire ut de Vox Urbis eorum notitia detur, neque hoc ipso a nobis commendari, neque apud administratorem nostrum, nisi contra aperte declaratur, venditari. Si quis igitur altiorum eorum sibi cupiat, potest necesse est ab editore, quem semper indicamus.

Le Livre d'Ames par J. TOUZARD, professeur à l'Institut catholique de Paris. - Vol. I in-16 de la Bibliothèque de l'Enseignement scripturaire. - Ed. Latetiae Parisiorum Bloud et Soc. (Ven. lib. 5).

Les Livres de Saint Paulin, Apôtre de l'Afrique. Introduction, Traduction et Notes par G. DERRIX, Professeur à l'Université de Rennes. - Indidem. (Collection Science et Religion, série des Chefs-d'œuvre de la littérature hagiographique, n. 305).

I Fleurs; les Petites Fleurs de la Vie du Petit Pasteur de Jean-Christ, Saint François d'Assise. Traduction. Introduction et Notes d'ARNOULD GOTTIX. - Indidem. (Ven. lib. 1,50).

J. M. MARXER. Histoire du nom de Dieu « Champs », Caden de La Charité-sur-Loire (Nièvre). - Nivernais éd. G. Vallet. (Ven. lib. 1).

- Origine du nom de Dieu « Saint-Denis d'Ang », (Nièvre). - Indidem. (Ven. lib. 1).

- L'emplacement de « Vindobonum Aeduarum », de César et le nom de Nevers. - Indidem. (Ven. lib. 1).

- De l'utilité de la République et de son application à la géographie. - Indidem. (Ven. lib. 0,50).

- Deux nouveaux oppida turciques en Albanie dans la Colchide. - Indidem. (Ven. lib. 1).

- La prosodie de la Latine. - Corbinay éd. Charles Silius. (Ven. lib. 1).

Card. ALFONSO CAPRILETTA. Perché le grandi calamità nel mondo e un discorso per i morti di terremoto. - Roma: éd. Descalce et Soc. (Ven. lib. 0,50).

FRANTZ FUNK BRENTANO. La famiglia e lo Stato. Studio sulla formazione della Società antica e della Società moderna. - Indidem. (Ven. lib. 0,60).

Mons. dott. ANGELO MARCHESAN. L'opera di S. S. Pio X nel primo lustro del suo pontificato. - Indidem. (Ven. lib. 0,50).

P. FR. FINN S. I. Percy Winn. Racconto americano per i ragazzi. - Indidem. (Ven. lib. 2).

GIULIO BAUDOT O. S. B. Nozioni generali di Liturgia. Dalla seconda edizione francese. - Indidem. (Ven. lib. 0,60).

SAC. FRANCESCO DE FELICE. Saggi di varia polemica. (L'« Era nuova » di Giovanni Pascoli - Gaetano Negri e il momento religioso - Per amore di un'ipotesi - I trasformisti sono alchimisti? - Ragione e Scienza per Erberto Spencer). - Indidem. (Ven. lib. 2).

LUSI KARTTUNEN. Antonio Possentino. Un diplomate pontificale au XVIe siècle. Indidem. (Ven. lib. 5).

A. M. BOUILLON O. P. Sant' Elena. - Indidem. (Ven. lib. 2).

PIETRO SUAU d. C. d. G. S. Francesco Borgia (1510-1572). - Indidem. (Ven. lib. 2).

G. DE PASCAL. Le indulgenze. Dottrina e storia. - Indidem. (Ven. lib. 0,60).

CAMILLO DAUX. L'obolo di S. Pietro. Origine, ragioni e convenienza. - Indidem. (Ven. lib. 0,60).

DESLANDRES. Il Concilio di Trento e la riforma del clero cattolico nel XVI secolo. - Indidem. (Ven. lib. 0,60).

AENIGMATA

I.

Totum est quod res aeternas et nomina reddit;
Pectus totius rebus caudamque caputque
Dat, quin ex alio accipiat caudamque caputque.

II.

Retrorsum vel rite legas me, semper idem sum.

Ex sociis, qui utriusque aenigmatis interpretationem ad Commentarii moderatorem miserint intin-
mentas duos, unus, sortitus, gratis accipiet PETRI
ANGELINI opus, cui titulus:

LOLLIUS

SIVE DE PROVECTA LATINITATE

Aenigmata an. XI, n. XII proposita his respondent:

1) Campana; 2) Clavus.

En rime soluta miserrunt:

Joseph Ruinell, Arona. - Luc. Cordara, Parenzia. - F. Ansel, B-
diolano. - Vint. Stancu, Neapoli. - Petrus Turpinus - Lod. Dubois,
Basilis. - Alf. Martini, Budei. - Esh. Müller, Berolina.

Societas est penultima:

LEONIS CORNARA.

ad quos miserrunt est opus, cui titulus:

POETARUM LATINORUM DIALOGAE

(EMMET BRANDY Lipsiae, ex off. Teubneriana).

SPONSOR: IOANNES BAPTISTA CLAMPT, impresor.

Roma - Ex officina Paris, Phil. Cuggiani.

PROSPECTUS SUBNOTATIONIS COMMENTARII VOX URBIS IN AN. MDCCCCIX

Pretium annuae subnotationis est in Italia Libell. 6

ubique extra Italiam Libell. 9

(Doll. 1,80; Sh. 7; Mark. 7; Rubl. 4; Coron. 9)

recto tramite mittendum

ad ARISTIDEM LEONORI Equitem

Commentarii "Vox Urbis", possessorem et administratorem

ROMAM, Piazza del Gesù, 48

Praemia sociis constituta:

Ex subnotatoribus quisque numisma, iubente Centrali Consilio ad Pii X P. M. Iubilaeum Sacerdotale celebrandum expresse cusum et extra commercium habitum, dono accipiet.

Novi subnotatores singuli praeterea *Vox Urbis* kalendario fruuntur, quod socii, qui iam superioribus annis habuerunt, obtinere simul poterunt, dummodo subnotationis pretio lib. 0,25 ad diribitorii expensas resarciendas addiderint.

Qui socium novum acquisiverit unum, eiusque subnotationis pretium cum suo miserit, gratis accipiet Caesaris Tiratelli tabulam metr. 0,60 \times 0,40 a celeberrimo Urbano S. Michaelis hospitio splendide caelatam, baptismalem pompam in Campania referentem. — Ab hoc tamen et sequentibus praemiis bibliopolae excipiuntur.

Qui socios novos acquisiverit duos ut supra, horologium sibi habebit in Germanicis officinis ad Roskopffii rationem nobis fabricatum.

Qui socios novos acquisiverit tres eorumque subnotationis pretium miserit, a pretio suo solvendo eximetur.

Qui socios novos viginti quinque coegerit ante Iulium mensem, dimidiatum pretium itineris habebit ab Italiae finibus Romam usque, atque inde in discessionis Italicam stationem, secunda, prouti vocant, ferriveharum classi usus.

Qui socios novos coegerit quinquaginta, uti supra, eodem itinere gratis omnino gaudebit.

SCENA IV.

Cureulio, Blepharo et Stratilax.

Stra. Quid hoc negotii sit, non belle intellego.
 Numquid laboras ex intestinis, mi here? (1).
Ble. St, tace. **Stra.** Taceo... Iamdudum tacitus te sequor.
 Da veniam, ut tacitus sedeam. **Ble.** Ain' tu, verbero?
 Herus stat, servus sedet. O facinus! sta illico!
Stra. Sto. **Ble.** Scin' qualis nobis dies illuxerit?
Stra. Nebulosus, quantum video. **Ble.** Non id quaerito.
Stra. Teneo. Dies nonarum est. **Ble.** Ne id quidem rogo.
Stra. Ecquid malum rogas? **Ble.** Id scilicet rogo,
 Quomodo signatus fuerit in fastis meis.
Stra. Tuis fastis? **Ble.** Ita; in fastis domesticis.
Stra. Id prorsus ignoro: quomodo signabitur
 Meis in fastis, id novi. **Ble.** Videlicet?...
Stra. Dies morosus, atque incommodisticus.
Ble. Ha, ha, ha, ha, lepidus es. Vin' dicam tibi?
Stra. Dic, si lubet. **Ble.** Hodie natalis est dies,
 Divina, dum cuius? **Stra.** Divinatoriam
 Artem nunquam didici. **Ble.** Miselle, ex me audies.
Stra. Ausculto quid dicas. **Ble.** Dies natalis est
 Pupi gnati mei. **Stra.** Hem! quid audio! tibi
 Nunc pupus natus est? Tun' ergo parturis?
Ble. Oh, oh quam stolidus es! Recurrit nunc dies
 Eius natalis: hodie explet tertium
 Lustrum Cleonymus gnatus dulcissimus.
Stra. Ego quidem non puto (2). **Ble.** Cur non putas?

[**Stra.** Quia

(1) Quasi calce calcem terens heri.

(2) Blum ciendo loquitur.

Nil video, quod tantae laetitiae congruat.

Ble. Nequaquam intellego. **Stra.** Nunc faxo, intellegas.
 Iubes, an non ignem ingentem fieri iubes?**Ble.** Ignem ingentem? **Stra.** Ita dico, nullum nam gaudium
 Est, ubi culina friget. **Ble.** O lepidus vir es!

(Ad proximum numerum).

Epistolarum commerciumCl. v. L. DON...., Ad rivum Corbuli. — Carmen de quo
 quaeris iudicium proxime edemus. — Kalendarium, prout
 tibi facile videre est, triennium complectitur.Cl. v. L. L. POD....., Cracoviae. — Lapsum illum
 calami cordatus quisque lector ipse proculdubio correxit.Cl. vv. C. AM....., Albii Intemelii; I. TAS....,
 Turnoduri; A. RUD....., Thephelisi; F. SEG....,
 Dertusae. — Ad proximum numerum.Cl. v. I. PONS S. I. — De humanissima diligentia tua
 amplissimas gratias referimus. Una cum novorum sociorum
 scriptis, et tua ex novo domicilio expectamus.Cl. v. F. GU...., Aletii. — Numne a sensibus es alie-
 natus?

Cl. v. V. STAR...., Neapoli. — Sed tamen aetate flores!...

Cl. v. PETRO TERGESTINO. — Argumenta ergo eiusmodi
 nihil apud homuncium illum habent momenti?

A SECRETIS.

HOROLOGIUMad Roskopfii rationem
 in germanicis Officiis fabricatum

sociisque Commentarii Vox Urbis
 qui subnotatores novos
 acquisiverint duos
 praemio constitutum

NUMISMA

iubente Consilio Centrali
 ad
 Pii PP. X Sacerd. Jubileum
 celebrandum
 expresse descriptum et cunctis

sociisque singulis Commentarii VOX URBIS dono concessum

CAESARIS TIRATELLI tabula
 baptismalem pompam in Campania referens (metr. 0,60 X 0,40)
 sociis omnibus qui novum unum acquisiverint
 gratuito donatur.